

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie dostosowania obowiązków sprawozdawczych w dziedzinie polityki ochrony środowiska w drodze zmiany dyrektyw 86/278/EWG, 2002/49/WE, 2004/35/WE, 2007/2/WE, 2009/147/WE i 2010/63/UE, rozporządzeń (WE) nr 166/2006 i (UE) nr 995/2010 oraz rozporządzeń Rady (WE) nr 338/97 i (WE) nr 2173/2005”

[COM(2018) 381 final – 2018/0205 (COD)]

(2019/C 110/19)

Sprawozdawca: **Vladimír NOVOTNÝ (CZ-1)**

Wniosek o konsultację	Parlament Europejski, 11.6.2018 Rada, 22.6.2018
Podstawa prawna	Art. 114, 192 ust. 1 i art. 304 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Decyzja Prezydium	17.4.2018 (w oczekiwaniu na wniosek)
Sekcja odpowiedzialna	Sekcja Rolnictwa, Rozwoju Wsi i Środowiska Naturalnego
Data przyjęcia przez sekcję	5.10.2018
Data przyjęcia na sesji plenarnej	12.12.2018
Sesja plenarna nr	359
Wynik głosowania (za/przeciw/wstrzymało się)	208/1/2

1. Wnioski i zalecenia

1.1. EKES przyjmuje z zadowoleniem wniosek Komisji Europejskiej dotyczący dostosowania obowiązków sprawozdawczych w dziedzinie polityki ochrony środowiska i oczekuje, że wniosek ten zwiększy przejrzystość sprawozdań oraz ich przygotowywania, zapewni bazę dowodową dla oceny skuteczności polityk ochrony środowiska, uprości procedury i zmniejszy obciążenia administracyjne zarówno dla państw członkowskich, jak i dla Komisji.

1.2. EKES w pełni popiera nowe podejście Komisji do sprawozdawczości w dziedzinie środowiska, które zasada się na gruntownej modernizacji procedur gromadzenia danych, sprawozdawczości i następnie oceny środowiskowej z wykorzystaniem systemów INSPIRE i Copernicus, przekazywania danych w czasie rzeczywistym i ich komputerowego przetwarzania. EKES uważa, że wniosek Komisji jest zgodny z zasadami lepszego stanowienia prawa i programu REFIT.

1.3. EKES zaleca, by centralne bazy danych Europejskiej Agencji Środowiska (EEA) umożliwiły powiązanie danych i informacji na temat środowiska z danymi geograficznymi, ekonomicznymi i społecznymi oraz ich kompleksową interpretację.

1.4. EKES ponownie podkreśla konieczność włączenia organizacji społeczeństwa obywatelskiego w przygotowywanie i omawianie sprawozdań w dziedzinie środowiska w państwach członkowskich.

1.5. EKES jest zdania, że rygorystyczne stosowanie jednego uniwersalnego podejścia jest mniej skuteczne niż przystosowanie się do zmian konkretnych wymogów dotyczących sprawozdawczości w dziedzinie środowiska przy utrzymaniu wysokiej jakości danych i sprawozdawczości z zakresu środowiska.

1.6. EKES jest przekonany, że unowocześnienie sprawozdawczości w dziedzinie środowiska i późniejsze przetwarzanie i ocena danych środowiskowych wyraźnie przyczynią się do realizacji celów Konwencji o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska (konwencji z Aarhus).

1.7. EKES wzywa rządy państw członkowskich, ich urzędy i agencje, Komisję Europejską i Europejską Agencję Środowiska do zwiększenia wysiłków na rzecz poprawy dostępności, zrozumiałości i informatywności sprawozdań i informacji o środowisku dla szerokich kręgów społeczeństwa obywatelskiego i jego organizacji.

1.8. EKES zaleca regularne dokonywanie, także w przyszłości, oceny i przeglądu unijnego dorobku prawnego dotyczącego gromadzenia danych, informacji i sprawozdawczości w dziedzinie środowiska, skrócenie czasu pomiędzy zdobyciem danych, ich przetwarzaniem i publikacją oraz zwiększenie ich dostępności, przejrzystości i zrozumiałości.

1.9. EKES wzywa organizacje zajmujące się ochroną środowiska, by w swych państwach lub regionach aktywniej podnosiły poziom wiedzy społeczeństwa na temat stanu środowiska. Nalega, by Komisja zachęcała do takich działań i je finansowała.

2. Dokument Komisji

2.1. W 2017 r. Komisja opublikowała kompleksową ocenę adekwatności sprawozdawczości środowiskowej. Ocena ta objęła 181 obowiązków sprawozdawczych przewidzianych w 58 aktach prawnych UE w dziedzinie środowiska.

2.2. Przeprowadzono przekrojową i kompleksową analizę obowiązków sprawozdawczych⁽¹⁾ mającą na celu zwiększenie przejrzystości, zapewnienie bazy dowodowej na potrzeby przyszłych ocen oraz uproszczenie i zmniejszenie obciążenia administracyjnego państw członkowskich i Komisji.

2.3. Indywidualne oceny określonych aktów prawnych wskazały możliwości ulepszenia sprawozdawczości wymaganej w następujących aktach prawnych:

- dyrektywie 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽²⁾ (dyrektywa w sprawie hałasu w środowisku)⁽³⁾,
- dyrektywie 2004/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽⁴⁾ (dyrektywa w sprawie odpowiedzialności za środowisko)⁽⁵⁾,
- dyrektywie 2007/2/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽⁶⁾ (dyrektywa w sprawie INSPIRE – infrastruktury informacji przestrzennej)⁽⁷⁾,
- dyrektywie 2009/147/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽⁸⁾ i dyrektywie Rady 92/43/EWG⁽⁹⁾ (tj. dyrektywy ptasia i siedliskowa)⁽¹⁰⁾,
- dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/63/UE⁽¹¹⁾ (dyrektywa w sprawie badań na zwierzętach)⁽¹²⁾,
- rozporządzeniu (WE) nr 166/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady⁽¹³⁾ (rozporządzenie w sprawie Europejskiego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń (europejski PRTR))⁽¹⁴⁾,
- dyrektywie Rady 86/278/EWG⁽¹⁵⁾ (dyrektywa w sprawie osadów ściekowych),
- rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 995/2010⁽¹⁶⁾ (rozporządzenie w sprawie drewna),

⁽¹⁾ SWD(2017) 230.

⁽²⁾ Dz.U. L 189 z 18.7.2002, s. 12.

⁽³⁾ SWD(2017) 454.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 143 z 30.4.2004, s. 56.

⁽⁵⁾ SWD(2016) 121.

⁽⁶⁾ Dz.U. L 108 z 25.4.2007, s. 1.

⁽⁷⁾ COM(2016) 478 oraz SWD(2016) 273.

⁽⁸⁾ Dz.U. L 20 z 26.1.2010, s. 7.

⁽⁹⁾ Dz.U. L 206 z 22.7.1992, s. 7.

⁽¹⁰⁾ SWD(2016) 472 final.

⁽¹¹⁾ Dz.U. L 276 z 20.10.2010, s. 33.

⁽¹²⁾ COM(2017) 631 oraz SWD(2017) 353.

⁽¹³⁾ Dz.U. L 33 z 4.2.2006, s. 1.

⁽¹⁴⁾ SWD(2017) 711.

⁽¹⁵⁾ Dz.U. L 181 z 4.7.1986, s. 6.

⁽¹⁶⁾ Dz.U. L 295 z 12.11.2010, s. 23.

- rozporządzeniu Rady (WE) nr 338/97⁽¹⁷⁾ (rozporządzenie CITES);
- rozporządzeniu Rady (WS) nr. 2173/2005⁽¹⁸⁾ (rozporządzeniu w sprawie egzekwowania prawa, zarządzania i handlu w dziedzinie leśnictwa (FLEGT)).

Jednocześnie przebiega proces dostosowywania dotyczący aktualnych, przedłożonych w 2018 r. wniosków Komisji Europejskiej dotyczących wody pitnej, trwałych zanieczyszczeń organicznych, ponownego wykorzystywania ścieków oraz produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych.

2.4. Na podstawie tej oceny został opracowany wniosek dotyczący dostosowania poszczególnych przepisów prawnych regulujących sprawozdawczość w dziedzinie środowiska oraz szczegółowy plan wdrażania proponowanych zmian.

2.5. Celem wniosku jest optymalizacja już istniejących obowiązków w zakresie monitorowania wdrożenia oraz przejrzystości i sprawozdawczości określonych w prawodawstwie UE, przy zachowaniu zasad konieczności, pomocniczości i proporcjonalności. Wniosek ma także dostosować wymogi właściwych przepisów prawnych oraz poprawić bazę dowodową służącą realizacji polityki UE.

2.6. We wniosku proponuje się działania, które prowadzą do poprawy przejrzystości i pomocniczości (w 8 aktach prawnych), uproszczenia lub wyeliminowania sprawozdawczości (w 7 aktach prawnych), dostosowania terminów składania sprawozdań (w 3 aktach prawnych), uproszczenia przeglądów ogólnounijnych i sprecyzowania roli instytucji UE (w 8 aktach prawnych) oraz przygotowania do przyszłych ocen (w 5 aktach prawnych).

2.7. Wniosek przyczynia się do tego, by społeczeństwo miało dostęp do jasnych informacji na temat środowiska na poziomie krajowym. Pomoże on zatem zapewnić obywatelom przegląd działań w dziedzinie ochrony środowiska w całej Europie oraz pomoże krajowym organom publicznym w rozwiązywaniu problemów transgranicznych. Ponadto wniosek ma także zmniejszyć obciążenia dla państw członkowskich, zwiększyć pomocniczość i przybliżyć obywatelom informacje na temat wdrażania przepisów.

3. Uwagi ogólne

3.1. EKES przyjmuje z zadowoleniem wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie dostosowania obowiązków sprawozdawczych w dziedzinie polityki ochrony środowiska⁽¹⁹⁾ jako istotny krok w kierunku całościowego unowocześnienia procedur przygotowywania i przedstawiania sprawozdań w dziedzinie środowiska. Popiera wykorzystanie systemów INSPIRE i Copernicus, elektronicznych narzędzi przetwarzania danych i przesyłania danych w czasie rzeczywistym oraz przejście w komunikacji od formalnych pisemnych sprawozdań do budowania dynamicznych centralnych baz danych na poziomie Komisji Europejskiej i Europejskiej Agencji Środowiska. Ponadto zgadza się ze stanowiskiem Komisji i tekstem wniosku dotyczącego rozporządzenia, że chodzi jednoznacznie o zmiany o charakterze proceduralnym, a nie o zmiany właściwego przedmiotu poszczególnych dokumentów prawnych dotyczących wyboru wskaźników środowiskowych, wykazu substancji kontrolowanych i ich limitów.

3.2. Uproszczenie i dostosowanie procedur przygotowania i przekazywania sprawozdań w dziedzinie środowiska pozwoli, zdaniem EKES-u, zwiększyć skuteczność i przejrzystość tych sprawozdań. EKES oczekuje, że wniosek zmniejszy obciążenia i nakłady związane z obowiązkami sprawozdawczymi określonymi w przepisach UE w dziedzinie środowiska oraz wyraźnie skróci odstęp czasu między pozyskaniem danych a ich publikacją.

3.3. EKES uważa, że konieczne jest zwiększenie nie tylko dostępności, ale także zrozumiałości sprawozdań i informacji dotyczących środowiska dla szerokich kręgów społeczeństwa obywatelskiego. Ponownie przypomina o niezastąpionej roli społeczeństwa obywatelskiego, nie tylko jako użytkownika informacji dotyczących środowiska, ale także jako aktywnego uczestnika działań mających na celu gromadzenie, przygotowanie i omawianie tych informacji i sprawozdań. W tym kontekście podkreśla znaczenie procesów oceny wpływu na środowisko i udziału społeczeństwa obywatelskiego w dyskusjach w tej sprawie.

⁽¹⁷⁾ Dz.U. L 61 z 3.3.1997, s. 1.

⁽¹⁸⁾ Dz.U. L 347 z 30.12.2005, s. 1.

⁽¹⁹⁾ COM(2018) 381 final – 2018/0205 (COD).

3.4. Wniosek dotyczący zmiany kilku istniejących aktów prawnych wchodzi w zakres programu sprawności i wydajności regulacyjnej (REFIT⁽²⁰⁾) realizowanego przez Komisję. W tym kontekście EKES przyjął opinię w sprawie programu REFIT⁽²¹⁾, w której wyraził zaniepokojenie z powodu niedociągnięć wskazanych w ocenie oddziaływania na środowisko i podkreślił wymóg przeprowadzania zintegrowanej i zrównoważonej oceny aspektów społecznych, gospodarczych i ekologicznych.

3.5. W opinii w sprawie przeglądu wdrażania polityki ochrony środowiska UE⁽²²⁾ EKES podkreślił znaczenie zaangażowania społeczeństwa obywatelskiego w proces podejmowania decyzji i przeglądu, co jest istotne także w przypadku przeglądu przepisów dotyczących sprawozdawczości w dziedzinie środowiska.

3.6. Wniosek Komisji Europejskiej zawiera odniesienia do dyrektywy 2003/4/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽²³⁾ w sprawie dostępu do informacji dotyczących środowiska oraz dyrektywy 2007/2/WE w sprawie danych przestrzennych i gwarantuje spójność z ich wymogami. EKES przyjął opinię w sprawie dostępu do wymiaru sprawiedliwości na szczeblu krajowym w odniesieniu do środków wykonawczych dotyczących prawa UE w zakresie ochrony środowiska⁽²⁴⁾, w której uwytklił znaczenie Konwencji o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska (konwencji z Aarhus).

3.7. EKES zwraca uwagę na fakt, że choć wniosek Komisji odnosi się wyłącznie do sprawozdawczości w dziedzinie środowiska prowadzonej w oparciu o wymogi prawodawstwa UE, znaczna część sprawozdań dotyczących środowiska jest przekazywana na zasadzie dobrowolności na poziomie przedsiębiorstw, związków zawodowych, miast, gmin oraz innych organizacji i organizacji społeczeństwa obywatelskiego.

3.7.1. Przykłady takich dobrowolnych działań obejmujących sprawozdania dotyczące środowiska to choćby sprawozdania GRI (Globalnej Inicjatywy Sprawozdawczej) składane na poziomie poszczególnych przedsiębiorstw, sprawozdania organizacji branżowych, jak program odpowiedzialnego postępowania przemysłu chemicznego „Responsible Care” (Europejskiej Rady Przemysłu Chemicznego – CEFIC), sprawozdania dotyczące odpowiedzialności społecznej przedsiębiorstw obejmujące często także część dotyczącą środowiska itd.

3.7.2. Oceny oddziaływania na środowisko i powiązane informacje są też podawane do publicznej wiadomości w ramach systemów zarządzania środowiskowego EMS i EMAS.

3.7.3. We wspomnianych działaniach już od dawna użyteczna jawi się aktywna rola organizacji społeczeństwa obywatelskiego w zakresie omawiania sprawozdań, prowadząca do zwiększenia zaufania społeczeństwa obywatelskiego z jednej strony i sektora biznesu z drugiej. Na szczeblu lokalnym i międzynarodowym w dziedzinie informacji o środowisku wykorzystywane są także procedury oceny oddziaływania na środowisko.

4. Uwagi szczegółowe

4.1. Poprawa przejrzystości i pomocniczości

EKES jest przekonany, że wniosek Komisji Europejskiej poprawi przejrzystość i umożliwi społeczeństwu bardziej przyjazny dla użytkownika dostęp do informacji o środowisku przy zachowaniu zgodności z zasadą pomocniczości.

4.2. Uproszczenie lub wyeliminowanie sprawozdawczości

Zdaniem EKES-u w celu zmniejszenia obciążeń administracyjnych przydatne byłoby uproszczenie procesu przekazywania informacji tekstowych lub znalezienie odpowiedniego rozwiązania go zastępującego i skoncentrowanie się na poprawie publicznego dostępu do informacji. Wzywa Komisję Europejską, by rozpoczęła proces opracowywania na potrzeby oceny stanu środowiska kilku głównych wskaźników syntetycznych, które byłyby jasne dla szerokich kręgów społeczeństw wszystkich państw UE. Umożliwiłoby to łatwiejsze uzyskanie opinii o ochronie środowiska w danym kraju czy regionie i wywołałoby inicjatywy mające na celu poszukiwanie pozytywnych zmian.

⁽²⁰⁾ https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/evaluating-and-improving-existing-laws/refit-making-eu-law-simpler-and-less-costly_pl

⁽²¹⁾ Opinia EKES-u w sprawie programu REFIT (Dz.U. C 230 z 14.7.2015, s. 66).

⁽²²⁾ Opinia EKES-u w sprawie przeglądu wdrażania polityki ochrony środowiska (Dz.U. C 345 z 13.10.2017, s. 114).

⁽²³⁾ Dz.U. L 41 z 14.2. 2003, s. 26.

⁽²⁴⁾ Opinia EKES-u w sprawie dostępu do wymiaru sprawiedliwości w dziedzinie ochrony środowiska (Dz.U. C 129 z 11.4.2018, s. 65).

4.3. Dostosowanie terminów składania sprawozdań

EKES popiera optymalizację terminów przedkładania map hałasu i planów działań zgodnie z dyrektywą 2002/49/WE⁽²⁵⁾, oraz zapewnienie wystarczającego czasu na konsultacje publiczne i zwiększenie udziału społeczeństwa obywatelskiego w przeglądzie lub rewizji planów działania. Popiera podobną zmianę także dalszych przepisów, pod warunkiem że nie spowoduje to zmniejszenia jakości i dostępności danych i sprawozdań w dziedzinie środowiska.

4.4. Uproszczenie przeglądów ogólnounijnych i sprecyzowanie roli instytucji UE

Zdaniem EKES-u należy sprecyzować role, jakie Komisja i Europejska Agencja Środowiska odgrywają w odpowiednich procesach sprawozdawczości.

4.5. Przygotowanie się do przyszłych ocen

EKES docenia fakt, że ocena dokonana przez Komisję Europejską ujawniła szereg przypadków powielania działań, niespójności i zbędnych wymogów – jeśli chodzi zarówno o strukturę danych i sprawozdań, jak i ich częstotliwość – a także dalsze możliwości zwiększenia skuteczności. Jest przekonany, że takie możliwości będzie można znaleźć także w przyszłości. W związku z tym zaleca regularną ocenę funkcjonowania wspólnotowego dorobku w tej dziedzinie. Komisja powinna przeprowadzać oceny i wymagać, by państwa członkowskie przekazywały niezbędne do tego informacje. Jeśli chodzi o to zagadnienie, EKES wydał opinię SC/045 w sprawie prawodawstwa nieulegającego dezaktualizacji⁽²⁶⁾, w której zawarł zalecenia dotyczące dalszego postępowania przy wydawaniu przyszłych przepisów.

4.6. Dane w kontekście

EKES zaleca, by centralne bazy danych Europejskiej Agencji Środowiska (EEA) były tworzone tak, by dane i informacje na temat środowiska były powiązane z danymi geograficznymi, ekonomicznymi i społecznymi i by dzięki temu możliwa była ich kompleksowa i prawidłowa interpretacja. Przyjmuje z zadowoleniem działania Komisji zmierzające do wprowadzenia lepszych uregulowań, które zmniejszyłyby obciążenia administracyjne w kontekście przeglądu obowiązków sprawozdawczych na mocy rozporządzenia (WE) nr 166/2006 (rozporządzenie w sprawie Europejskiego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń (europejski PRTR)) dotyczącego obowiązków, które mają ograniczone znaczenie. Jednocześnie zwraca uwagę na konieczność przestrzegania zasady poufności określonych informacji objętych tajemnicą handlową, co nie powinno przeszkadzać przejrzystości oraz dostępności sprawozdań i danych dotyczących środowiska.

4.7. Pewne inne zmiany

EKES uważa, że proponowane zmiany powinny być w przyszłości dostosowane do specyfiki poszczególnych przepisów wprowadzających obowiązki sprawozdawcze w dziedzinie środowiska, a nie być odzwierciedleniem jednego uniwersalnego podejścia. Popiera również dostosowanie terminów przedkładania sprawozdań określonych w dyrektywie 2009/147/WE (dyrektywa ptasia) i dyrektywie 92/43/EWG (dyrektywa siedliskowa).

4.8. Zachęcanie obywateli do działań w dziedzinie środowiska

EKES wzywa organizacje zajmujące się ochroną środowiska, by w swych państwach lub regionach aktywniej podnosiły poziom wiedzy społeczeństwa na temat stanu środowiska. Nalega, by Komisja zachęcała do takich działań i je finansowała.

Bruksela, dnia 12 grudnia 2018 r.

Luca JAHIER
Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego

⁽²⁵⁾ Dyrektywa 2007/2/WE.

⁽²⁶⁾ Opinia EKES-u „Prawodawstwo nieulegające dezaktualizacji”, (Dz.U. C 487 z 28.12.2016, s. 51).